

**PRIJEDLOG PLATFORME ZA UČEŠĆE CRNOGORSKE DELEGACIJE NA
NAUČNOM FORUMU U MEĐUNARODNOM INSTITUTU ABDUS SALAM – ICTP,
25. I 26. JANUARA 2018. GODINE,
TRST, REPUBLIKA ITALIJA**

ZNAČAJ POSJETE

Crnogorska delegacija predvođena ministarkom nauke **dr Sanjom Damjanović**, učestvovaće na Naučnom forumu u Međunarodnom institutu Abdus Salam – ICTP, 25. i 26. januara 2018. godine, Trst, Republika Italija.

Ministarstvo nauke Crne Gore u saradnji sa Međunarodnim institutom iz Trsta “Abdus Salam - ICTP”, organizuje Naučni forum na kojem će prvi put naučnoj i političkoj javnosti biti predstavljeni finalni rezultati rješenja za obje opcije Međunarodnog instituta za održive tehnologije na prostoru Jugoistočne Evrope.

Na Forumu će učestvovati visoki predstavnici Evropske komisije, generalni direktor Direktorata za istraživanje i inovacije Evropske komisije gospodin **Robert Jan Smits**, predstavnici UNESCO-a, Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), Evropskog društva fizičara (EPS), CERN-a, kao i predstavnici naučne i poslovne zajednice regiona, ali i drugih zemalja.

Uvodne govore na Forumu će održati: **Fernando Quevedo**, direktor ICTP Instituta iz Trsta, **Martin Krause**, direktor Direktorata za Evropu u Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju, **Meera Venkatesh**, direktor Odjeljenja za fiziku i hemiju u Međunarodnoj agenciji za atomsku energiju (IAEA), kao i **David Lee**, generalni sekretar Evropskog društva fizičara.

Crna Gora je inicirala jedan od najljepših projekata u duhu 'Nauke za društvo', a koji bi bio jedinstven u regionu Jugoistočne Evrope. Inicijativu je prvobitno predložio profesor Hervig Šoper (Herwig Schopper), nekadašnji generalni direktor CERN-a. Zvaničnim potpisivanjem Deklaracije o namjeri u CERN-u 25. oktobra 2017. godine od strane osam zemalja, Inicijativa je transformisana u regionalni projekat.

Jedna od opcija Instituta je Hadronska kancer terapija i istraživanje u biomedicini pomoću protona i težih jona, koja danas predstavlja najsavremeniji i najuspješniji metod za liječenje velikog broja vrsta kancera. Realizacijom ovog projekta upravo ovakva metoda liječenja bi bila dostupna svim građanima regiona.

Projekat bi istovremeno bio jedinstven u svijetu jer bi 50 odsto vremena bilo odvojeno za istraživanja. Na projektu bi radilo oko 1000 istraživača, dok bi broj pacijenata koji bi se liječio na ovom institutu pokrивao potrebe teritorije od oko 20 miliona stanovnika.

Druga opcija instituta je komplementarna prvoj, u pitanju je četvrta generacija Sinhrotronskog izvora zračenja ('4th generation Synchrotron Light Source') zasnovana na savremenim tehnologijama, koja bi omogućila širok spektar istraživanja sa brojnim primjenama u industriji.

Projekat bi donio ogroman benefit Crnoj Gori, kao i cijelom regionu. Osnivanje velike naučne infrastrukture bi predstavljalo zamajac novog ciklusa razvoja naše privrede, naučno tehnološkog oporavka regiona, ekonomije bazirane na znanju, od čega će korist imati društvo u cjelini.

U ovom trenutku region nema dovoljnu ekspertizu za upravljanjem ovim projektima, i zato je važno da što prije otpočne obuka za buduće eksperte, generacije mladih naučnika, inženjera, tehničara. U toku je priprema programa obuke kroz donacije koje je već odobrila Međunarodna agencija za atomsku energiju od sredine 2018. godine.

Crna Gora, kao i cijeli region, ima problem odliva talenata, a što je posebno dramatično za Crnu Goru s obzirom na mali broj stanovnika, a shodno tome i mali broj naučnika. Ovakav jedan projekat u regionu bi, ne samo spriječio odliv talenata, već bi naš region postao mjesto koje bi privlačilo vrhunske stručnjake, uticao bi na unapređenje životnog standarda stvaranjem privlačnih radnih mjesta, što je posebno važno za mlade ljude. Projekat takođe otvara prostor za komplementarne tehnologije, a što pruža veliki podsticaj privrednom sektoru. Sve ovo bi doprinijelo da naš region konačno postane konkurentan ostatku Evrope.

Izgradnja Instituta bi trajala od pet do sedam godina, međutim tokom ovog perioda bi već imali kontinualne benefite kroz program edukacije, kao i uključivanja lokalnih industrija. Budući da je opšte poznato da je našem regionu potrebna ekonomska pomoć, najveći dio finansiranja projekta se očekuje iz različitih EU programa/fondova.

Ohrabruje činjenica da je upravo na ovaj način finansiran ELI ('Extreme Light Infrastructure') projekat u koji su uključene tri zemlje (Rumunija, Mađarska i Češka).

Paralelno sa izradom detaljnog Glavnog projekta otpoćeće proces izbora lokacije Instituta u regionu. Zemlja, domaćin ove platforme, će imati obavezu da ponudi zemljište, obezbjedi uslove za međunarodno funkcionisanje projekta, eventualno ponudi malu kontribuciju za izradu glavne zgrade.

SASTAV DELEGACIJE I TROŠKOVI

Crnogorska delegacija predvođena ministarkom nauke **dr Sanjom Damjanović**, koja će učestvovati na Naučnom forumu u Međunarodnom institutu Abdus Salam – ICTP, 25. i 26. januara 2018. godine, Trst, Republika Italija, biće u sljedećem sastavu:

1. **dr Sanja Damjanović**, ministarka nauke Crne Gore, šef i član delegacije;
2. **Marijeta Barjaktarović**, samostalni savjetnik I, Ministarstvo nauke, član delegacije;
3. **Saša Ivanović**, organizator Naučnog foruma, Ministarstvo nauke; član delegacije; i
4. **Aleksandra Stanković**, PR Ministarstva nauke, član delegacije.

Putne troškove i troškove smještaja članova crnogorske delegacije pokriva Ministarstvo nauke.

PRIJEDLOG ZAKLJUČKA

1. Vlada Crne Gore, na sjednici od _____ januara 2018. godine, razmotrila je i utvrdila **Platformu za učešće crnogorske delegacije na Naučnom forumu u Međunarodnom institutu Abdus Salam – ICTP, 25. i 26. januara 2018. godine, Trst, Republika Italija**, i tom prilikom odredila **dr Sanju Damjanović** ministarku nauke, za šefa crnogorske delegacije
2. Za članove delegacije određuju se:
 1. **Marijeta Barjaktarović**, samostalni savjetnik I, Ministarstvo nauke;
 2. **Saša Ivanović**, organizator Naučnog foruma; Ministarstvo nauke; i
 3. **Aleksandra Stanković**, PR Ministarstva nauke.
3. Zadužuje se Ministarstvo nauke da nakon učešća crnogorske delegacije na Naučnom forumu u Međunarodnom institutu Abdus Salam – ICTP, 25. i 26. januara 2018. godine, Trst, Republika Italija, pripremi i Vladi dostavi izvještaj o učešću crnogorske delegacije.